

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 60 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Ez már igaz.

A tegnapi nap folyamán megjelent czáfolatban, a kormány a rendelkezésére álló czáfoló-aparátussal demetálja, hogy a magyar kormány tagjai voltak az utolsók, akiket Rajner főherceg az aranylakodalma alkalmával fogadott.

A czáfolatok értékével tisztában vagyunk. Azonban fogadjuk el szóról-szóra igaznak, amit a czáfolat mond. Legyen igaz, hogy a magyar kormány tagjait később rendelték oda és pedig annyival később, hogy várnia kellett a küldöttségnek az előszobában, a míg a sor rákerül. De erre mégis meg kellett jegyeznünk, hogy mi csoda küldöttség lehetett az, a melyet előbb rendelték oda, mint a magyar kormány tagjait? Valószínűleg idegen uralkodók képviselői, vagy megbízottai voltak azok, akik a magyar kormány tagjait a küldöttségben megelőzték.

Akárhogy áll a dolog, ismétljük, hogy elfogadjuk a kormány czáfolatát igaznak és értjük is a kormány kényes helyzetét ebben az ügyben.

Hanem az aranylakodalom egy másik, különös mozzanatára kell rámutatnunk. Különösnek mondjuk, noha, aki a viszonyokat ismeri, éppenséggel nem fogja különösnek találni, sőt egyenesen természetesnek fogja tartani.

Ez az a válasz, a melyet Rainer főherceg a bécsi zsidó hitközség küldöttségének üdvözlétére adott. Azt mondta a főherceg, hogy mindegy az, akár milyen felekezethez vagy nemzetiséghez tartozzék is valaki, a fődolog az, *hogy osztrákok vagyunk és semmi egyéb.*

Ez már igaz. Talán a legigazabb szó, amely azon az ünnepségen elhangzott.

Mégis őszinte nyilatkozás volt az. Az uralkodóház tagjai első sorban osztrákoknak tartják ma-

gukat, vagy helyesebben mondva csakis annak és semmi másnak.

Csak az a kérdés, hogy ha ilyen ünnepség Magyarország fővárosában folynék le, vajjon akkor a helyhez, időhöz és alkalomhoz mértén azt mondaná-e valamely főherceg, hogy mindegy, akár mily felekezethez vagy nemzetiséghez tartozzunk is, fődolog az, *hogy magyarok vagyunk és semmi egyéb.*

Ezt a kijelentést Magyarország fővárosában sem tenné bármely főherceg is, mert megtagadná önmagát és hagyományos elveit.

De megjegyezzük, hogy elhiszük azt, amit Rainer főherceg mondott; nem hiszük — mint mondottuk — hogy Magyarország területén magyaroknak mondanák magukat a főhercegek, de még ha mondanák, akkor sem hinnék el azt.

A három molla.

— Örmény népmonda. —

Egyszer három molla elindult világot látni. Amint így vándoroltak az országúton, egy lovasal találkoztak, aki a szokásos Szelam alejkum üdvözléssel köszöntötte őket és azzal tovább nyargalt.

A három molla azonban megállott és czivakodni kezdett afelett, hogy hát tulajdonképpen kit is illetett meg a lovas üdvözése? Sokáig, nagyon sokáig tanakodtak így efelett, míg végre egy vetettek véget a czivakodásnak, hogy elhatározták, hogy utána iramodnak a lovasnak és tőle kérdezik majd meg, hogy közülök melyiküknek is szót a barátságos köszöntése. Így is tettek. Addig szaladtak, futottak, míg végre utólérték és előadták panaszukat.

— Mondd csak, kérünk, kinek köszöntél te az imént? Előölt czivakodtunk most egymással és nem tudtuk tisztába jönni a dologgal.

Magától értetődik, hogy a lovas mindhármukat köszöntötte. Amikor azonban látta, hogy a mollák mily ostoba kérdés-

felett vesz ek össze egymással, meg akarta tréfálni őket és így szólt hozzájuk:

— Üdvözlésem annak szót, aki a legbutább köztetek. Hogy azonban megtudjam, közületek melyiknek van a legkevesebb sütnivalója, beszéljen el mindegyikőtök egy-egy történetet, amelyben a legbutábban viselkedett.

A mollák szívesen vették a fölshírlást és az egyik mindjárt emigy kezdte a beszédét:

— Akkor, amikor még tanító lettem, egy szép napon az iskolába igyekeztem. Utközben egyik chalfámmal (a legregyibb tanítvány) találkoztam, aki így szólt hozzám:

— Molla, ne menj ma az iskolába, hiszen olyan sápadtnak látszol és a szemeid is olyan zavarosak. Én majd beugrom helyetted.

— Ugyan mit beszélsz, — feleltem erre. — Hisz teljesen jól érzem magam és nincs okom rá, hogy el ne menjek az iskolába.

Belépek az osztályba, mire tanítványaim köszöntenek, majd mindannyian egyszerre fölkiáltanak:

— Allah szent szerelméért mi bajod van? Szegény molla, hisz olyan sápadt vagy, mint halál!

Erre már magam is megijedtem és gyorsan hazaszaladtam. A feleségem éppen dolmát készítet. (Szőlőlevében sodort vagdalt husétel. Aludttejvel készítik és fahéjjal hintik be. A keletlen a legkedvenczeb ételek egyike.)

— Beteg vagyok, — szóltam hozzá. — Hívd gyorsan az orvost!

A feleségem ijedten nézett rám; igazán beteges színben voltam. Gyorsan abba hagyta a dolgot és rohanva szaladt az orvosé t. Én pedig szépen hozzáálltam a dolmahoz és jóízűen befalatoztam az egészet. Mire a feleségem az orvossal visszatért, éppen az utolsó falatot tettem a számba. Az orvos rámoézett, fontoskodó arcot vágott és észrevette, hogy az arcom baloldala megdagadt olyannyira, hogy talán nem is tudok miatta beszélni. Erre rögtön elővette az éles kését és mielőtt csak sejtettem volna, hogy mit is akarhat, átvágta az arcomat és — és nagy ámulatára az utolsó dolma-falatot huzta ki a szájamból. Én nyomban elájultam

BODEGA

Piacz-utca 75. (Corso-kávéházal szemben.) Mindennap friss

gottak. Mindenféle borok és szeszes italok kaphatók. Szombaton egész nap zárva.

Tisztelettel: **ifj. Wilder Samuel.**

Szombaton este 1/6 órakor nyitva.

ORSZÁGGYÜLES.

— A képviselőház ülése. —

Apponyi Albert gróf megnyitja az ülést, mely után

Lindner Gusztáv napirend előtt személyes kérdésben szólal fel s reflektál Pichler tegnapi beszédére. Az elhangzott vadakat visszautasítja, tiltakozik az ellen, mit Pichler a szász bevándorlásról mondott, mert e ödeiket már II. Géza telepítette le. A nemzeti tyranusmustól mindaddig nem fének, míg Magyarország alkotmányos állam, de azt nem engedik, hogy őket egyéni becsületükben sértsék.

Pichler Győző szintén személyes kérdésben szólva, válaszol Lindnernek. Ő tegnapi beszédében személyi kérdéseket nem érintett. Neki jogában van a történelmi tényeket saját telfogása szerint bírálni és előadni. A mi a szász képviselők kétértelmű beszédét illeti, fenntartja nézetét s bebizonyítja, hogy Korody Lucz másképp ír a külföldi és másképp a hazai, pardon: szász lapokban. Azután elmondja a berlini „Börsekurier“ féle cikk történetét, mely arra szólalt alkalmul, hogy Korody a magyar sajtóra azt mondotta, hogy hazudik. A legvehemensebben visszautasítja ezt. Az sem áll, hogy nem hallgatják meg a szászokat. Meghallgatják, de a mikor a nemzet ellen vétének, támadnak, akkor nem is forják meghallgatni soha. Vannak német ajkuak másutt is az országban, ott a Szepesség, de azok hazafiak, magyarok. A szászok 1849-ben, melyet a magyarok mindig megverték, alakítottak is egy „Hurráh Löwen Bataliont“, melyet Bem Piskinél megvert. Akkor egy szász hadnagyot vettek Bem elé a batalionból. A hadnagyocska részketve, sirva állott Bem előtt. A generális így szólt hozzá:

— Na, na! Weine nicht Löwe! Gehe nach Hause zu deiner Mütter. Geschicht dir nichts!

Hát ő is azt mondja most a szász képviselőknek, ne sirjatok, ne feljetekek, nem lesz bánódastok. (Zajos éljenzés és taps a szélsőbalon.)

Ezután a napirend következett.

Pozsgay Miklós beszédét a kormány helytelen politikájának bírálásával kezdi. Nem tartja helyesnek a mai gazdasági al-

lapotokat. (Helyeslés a szélsőbalon.) A közgazgatás rossz. Minden vármegyében ki kellene küldeni egy Kaffka miniszteri biztost, mert szükség lenne reá minden vármegyében. Hány, a torontáli eseményekhez hasonló eset kerülne felszínre. Helytelennek és szükségtelennek tartja a 3 évi katonai szolgálatot. A nemzet erejének egy hatalmas százalékát vonják el a boldogulástól. A tanítók fizetését fel kell emelni, mert ha jók a nemzet nevelésére, akkor adjanak nekik legalább annyit, hogy tisztességesen megélhessenek. Sürgeti a Baja-bátaszéki hid kiépítését, mely gazd sázi viszonyainkon nem kevésbé segítene. Bizalmatlan a kormány működése iránt s a költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Kollár Márton hosszasan fejtegeti a tótok hazafias érzelmeit. De a felvidék népe beteg, orvoslás után kívánczik, fel szeretné virágoztatni ismét azt a szegény, elhagyott, pusztá földet. Sajnos nem képes reá. A ki a felvidéki nép viszonyait ösmeri, tudja, hogy ennek egyik oka a szellemi sötétség, melyben azok élnek. Az iskoláik elvannak hanyagolva, nem taníthatják meg a gyermekeket magyarul.

Közbeiktálás: Igen, mert pánszlávok.

Kollár: A gimnáziumban az ifjak, meg az egyetemen, elfeledik anyanyelvüket.

Kubik: Jól teszik.

(Zugás a szélsőbalon, közbeiktások: Mit akar? Az egyetemen is tútul tanuljanak?)

Vészi: Szép eszméket hirdet!

Kollár: Elnyomják tót-kulturánkat.

László Mihály: Pánszlávok, muszkák!

Kollár: Kikéri magának! Egy katolikus pap nem lehet pánszláv, sem muszka! (Helyeslés.) Egyszer már szemébe kell nézni a panszlavizmusnak!

Hammersberg: Bár látnánk!

Közbeiktálás: Prédikáció ez csak!

Kollár: Egy kis prédikáció is ráfér a képviselő urra. A tót intelligenciában vannak, kik fáradnak a tót nép jobb sorsáért, de harmadfél millióval nem képesek. Ily sötétségben pusztulnak azok az emberek, kik talán a legjobb polgárok s velök pusztul a magyar haza. És a nyomor tengeren túlra kergeti. Nem magyar ember volt az, aki azt mondta: a tót nem ember. (Derült-ség.) A tót nem buta! (Közbeiktások:

Mondta valaki?) És vannak, kik a tótok e sanyaru helyzetét kizsákmányolják. Nem az igazságos magyar nemzet az, mely eltörölte a tót gimnáziumokat...

László: Mert muszkát neveltek.

Kollár: Nem a magyar nemzetnek, hanem azoknak a műve, kik a zavarosban halásztak.

Vészi: (Dühösen üti a padot.) Kik azok! Te-sék megnevezni! Gyanúsításokat nem szabad tenni. Nevezze meg.

(Nagy zaj. Közbeiktások minden oldalról: Tessék neveket mondani!)

Pap Zoltán: Maga sem hiszi el, amit beszél.

Kollár: Csak általánosságban beszéltem, neveket nem említettem. Magyarországon mindenben ellenszenvet ébresztettek az olyan dol ok iránt, amelyek „án“-nal kezdődnek. Így a panszlavizmus, pagermánizmus, panrussizmus ellen. (Általános helyeslés.) De így sikerült ellenszenvet ébreszteni a panmagyarizmus ellen is. (Zajos ellenmondások minden oldalról. Elnök csönget. Halljuk, halljuk az elnököt.)

Elnök: Nem engedhető meg, hogy magyar képviselőházban valaki bűnül rója fel a magyarságnak, hogy ezen ország, ezen nemzet, nemzeti jellegének kidomborítását a panmagyarizmus kifejezéssel megbélyegezze. (Élénk helyeslés a jobb és baloldalon.) Midőn ezen megjegyzést teszem az elnökség részéről, a szónoknak minden olyan — akárom hinni — megbotlása, amely alkotmányunk alapelveibe ütközik, a kellő megjegyzésben részesül. Egyszersmind kérem a Háznak összes tagjait, hogy minden véleménynek, még a legelszigeteltebbnek is meghallgatása által tiszteljek meg a parlamentet. (Élénk helyeslés.)

Kollár: A költségvetést nem fogadja el.

Malatinszky György: Tiltakozik az előtte szóló hazafiatlan állításai ellen. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szól azután a gazdasági helyzetről. Ha a kormányról fel kellene tennie, hogy hazafiatlan, akkor kétségbe kellene esnie. Nem teszi fel. De mindenestire elbűti, hogy a mai áldatlan gazdasági viszonyból nem próbál menekülni. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Legalább kíséreljék meg az önálló vámterületet.

A delegáció olyan madár, mely sem a természetrajzban, sem a természetben nincs

Mire magamhoz tértem, már az orvos nem volt ott. Csak a feleségem maradt mellöttem és hideg borogatást rakosgatott az arcomra. Egész napon át beteg voltam. Akkor aztan abba hagytam a tanító mester-séget, mert nagyon szegyeltem azt, ami megesezt velem. Most pedig vándorolva bejáróm a világot és az emberek alamizsnájából élek.

A másik molla pedig a következőket mondta el.

— Én is tanító voltam és velem is valami csuf dolog esett meg. Az iskola udvarán egy óriási nagy borkorsó állott, amelyben három ember kényelmesen elférhetett. (A Kaukaszban, főképpen a borteremő vidékeken, embernagyságu, vézna-formájú, roppant méretű borkorsókba gyűjtik a bort.)

Egy szép napon tanítványaim azzal a rémes hírrel jöttek hozzám, hogy a korszóban ördögöt láttak, amelyik kétóles hosszú ujjával megfenyegette őket. Azonnal elmentem az iskola udvarára és belenéztem a korszóba... A fenekén valamilyen emberarczhoz ha-

sonló ábrázatot láttam. Később aztán megtudtuk, hogy víz volt a korszóban.

Én azt hittem, hogy tényleg belébujt az ördög a korszóba és elhatároztam, hogy bemászom oda és kigergetem onnét a rossz szellemet. Mindegyik tanítványomnak egy-egy vesszőt adtam a kezébe, odaállítottam őket a korszó mellé és meghagytam nekik, hogy kegyetlenül sohogtassanak a botokkal, mihelyt az ördög kidugja a fejét. Azzal bemásztam a korszóba de minthogy semmit sem találtam benne, ismét ki akartam mászni belőle. Erre irtózatoss módon elkezdődött a döngetés és úgy koppantak a bot ütések a fejemre, mintha diónagyságu jégdarabok hullottak volna reá. Kiabáltam, ordítottam, de tanítványaim egyre csak ütöttek-verték, míg végre a nagy jajveszékésemre odaszaladt a feleségem, elkergette tanítványaimat és kihuzott a korszóból. A kancsó persze darabokra törött. Én pedig alig tudtam kibeverni azt az istentelen verést... De nem is mentem ám többet az iskolába!

Ezután a harmadik molla mondta el a maga esetét.

— Én is tanító voltam és velem is

ilyen komisz dolog történt. Egyszer a csöbör beleesett a kutba. Egyik tanítványomat akartam leküldeni érte, de egyik sem mert vállalkozni arra, hogy a vedret kibozza a kutból. Nem tehettem tehát egyebet, mint hogy magam szálltam le a kutba. A derekam köré kötöttem a kötelet és meghagytam tanítványaimnak, hogy erősen tartssak a végét. Már a fele utban voltam, amikor az egyik tanítványom ásitozni kezdett. Nálunk pedig az a szokás, hogy ha valaki ásit, úgy a többiek tapolni kezdnek, mert így hamarabb elmulik az ásitás. Tanítványaim most sem mulasztották ezt el. Elengedték a kötelet, összeütötték tenyereket és én hanyatt homlok lebukszócsom a kutba. Végre a feleségem és a szomszédok segítségével valahogyan sikerült kimásznom a vízből. Ez után az eset után persze senki sem küldte többé a gyermekét hozzám az iskolába s én vándorbotot vettem a kezembe és most gyalog járom a világot.

A lovas pedig ezt mondta:

— Mind a hármatoknak szólt a köszöntésem.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Lusztig és Bán fűszer-, liszt és gyarmatáru nagykereskedése Debrecen, Városi bérház. (Uj huscsarnokkal szemben.)

Hol a kiosknybeni vásárlásoknál is a legolcsóbb árak számíttatnak.

Moskovist Adolf és fia N-Váradi szerz éleztőgyári főraktára:

meg. (Tetszés a szélsőbalon.) Nagyon loyálisak vagyunk. Eltűrünk mind-ent. Eltűrjük, hogy a királyt egy polgári bálon a gyűlölt osztrák néphymnusszal fogadják. A loyáliság ellen be kell oltani a nemzetbe a hazafiság bacillusát.

A költségvetést nem fogadja el, hanem Kossuth határozati javaslatát pártolja. (Tetszés a szélsőbalon.)

Szünet.

Szünet után

Visontai Soma azzal kezdi beszédét, hogy miután Magyarország független állam, érdekeinket függetlenül kell elintéznünk. A kiegyezési kérdéseket hosszan és behatóan fejtegeti.

Elmondja a kiegyezési tárgyalások megfeneklésének előzményeit. Lehetnek a közös vámterületek hívei Magyarországon. De most ez már nem politikai kérdés, hanem gazdasági követelmény. Andrássy Gyula gróf az ujévi üdvözlés alkalmával úgy állította fel a kérdést, mintha a tulajdon a közös vámterület fentartása politikai program lenne. Csodálja, hogy ez ellen a tulajdon nem tiltakoztak azok, a kik választóik előtt az önálló vámterület mellett foglaltak állást. Szeretne egy kivonatot készíteni a választások alkalmával elhangzott kormánypárti programbeszédéről.

Nessi Pál: Megcsömörlödnék tőle!

Visontai: Minden tagja a kormánypártnak elmondta programját, csak a kormány nem vallott színt, nem mondta el programját, irányelveit. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

A régi nagy államférfiak csak az országért dolgoztak, hogy nagygyá, hatalmassá tegyék azt, de nem kalandoztak el Ausztriába, nem ütöttek osztrák politikát, mint a mai államférfiak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon)

A költségvetést nem fogadja el.

Utána az interpellációk következtek.

Először

A földmivelésügyi miniszterhez.

Hajdin Imre: Van-e tudomása a földmivelésügyi miniszter urnak arról, hogy a felvidéken a takarmányhiány oly fokra ért, mik pp az állam segítség-szüksége immáron elérkezett?

2. Ha igen, hajlandó-e a t. miniszter ur intézkedni, miképp a kormány előrelátásából beszerzett takarmány a veszélyezett vidékekre sürgősen elszállíttassék és ennek mennyisége a mutatózó szükséghez képest esetleg megnövesztessék.

Másodszor:

A miniszterelnök útján az összes kormányhoz.

Szederkényi Nándor: Tekintve azt az óriási károsodást, mely az ország bortermelőire háramlik a mai olasz borvám folytán, mely károsodás a borfogyasztásra súlyosodó egyéb terhekkal ma holnap egy újabb katasztrófával fenyegeti a hazai közgazdaságnak csak most fejlődő termelési ágát; tekintve, hogy csak az évi összeg, mely a behozott olasz borra esik, 10—12 millió korona között váltakozik. A statisztikai kimutatás szerint az 1896—1900. évi időközben, tehát öt év alatt 37 millió 16 000 korona ment ki az országból olasz borra:

Mély megdöbbenést keltett már maga a hír, hogy az 1903-ban letelő olasz kereskedelmi szerződések és ezzel a híres olasz borvám-klauzulának egy évvel való meghosszabbítása forogna szóban.

Az aggó bortermelők megnyugtatósa és tájékoztatása szempontjából kértem a kormányt, hogy mi igaz a hihetetlen hírből s a kormány meg fogja-e óvni az ország érdekeit az által, hogy a kérdéses borvám-klauzula 1903 december 31-én tul egy

napig sem marad tovább hatályban s a borvám megfelelő felemelése legalább 20 frting meg fog történni.

VIDÉK.

Karczagiak a miniszternél. A karczagiaknak mintegy negyven tagu küldöttsége kereste tegnap fel Plósz Sándor igazságügyminisztert a képviselőházban, Papp Elek országgyűlési képviselő vezetésével. Legelőjük telekkönyvezését kérték a minisztertől, mert már 1897-ben elosztották a legelőt, de telekkönyvezve még a mai napig sincsen. A miniszter melegen fogadta a küldöttséget és ígéretet tett, hogy ügyükben intézkedni fog.

Öngyilkos házaspár.

— Saját tudósítónktól. —

Öngyilkosság hírére jelentik nekünk Bajes községből. Baranyi József odaváló jó-módu gazdaember és a felesége követte el öngyilkosságát. Az öngyilkosság oka csak tegnapelőtt derült ki, a mikor Romániából egy levél érkezett Baranyi József részére. A levélben, a melyet az előjáróság vett kézhez és felbontott, az volt írva, hogy ha Baranyi el nem küldi azt a kétezer forintot, a mivel már két év óta hátra van, levélben értesíti a bíróságot a Grünvald zsidó meggyilkolásáról. A levél írója Bojár Illésnek írta magát.

Ebből a levélből az előjáróság megfejtette az öngyilkosság okát. Ezelőtt tizen-négy évvel történt, hogy Grünvald Mór bicskei gabonakereskedőt, a ki közvetlen az aratási idő alatt utazott be Bajesra gabona elővétel miatt, a határban meggyilkolva találták. A kereskedőnél a családja állítása szerint 20.000 forint volt s ez a pénz eltűnt. Annak idején sokáig nyomozták a gyilkosokat, de nem tudtak nyumukra akadni s egész mostanáig homály fedte a gyilkosságot.

Pár évre a gyilkosság után Baranyi József szemlátomást kezdett vagyonosodni, de ekkor már elfeledték a gyilkosságot és senki sem gondolt arra, hogy Baranyi bü-nös uton szerezte a pénzt.

Most azonban nyilvánvalóvá lett, hogy Baranyi az elrabolt pénzből szerezte a vagyont s úgy látszik, büntárs is volt, aki évenként kapott Baranyitól pénzt és most attól való félelmében, hogy a dolog kitudódik, követte el az öngyilkosságot.

Az előjáróság a levelet beküldte a bírósághoz, amely nyomban megindította a vizsgálatot a rejtélyes büntárs kiderítése végett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A csegei csődügy. A debreczeni kir. törvényszék Oláh Miklós dr. elnöklete alatt tegnap egész nap folytatta a csegei Feldmesser Gyula és társai ellen család bukás büntettségért folyó főtárgyalást. A d. e. folyamán újabb két vádpontra nézve fejezte be a törvényszék a bizonyító eljárást. Az egyik vádpont szerint Feldmesserék egy 4700 forintos bevételt a hitelezők megkárosítása céljából nem vezettek be a könyvekbe. Feldmesser Gyula erre nézve

azzal védekezik, hogy a kiadási tételben jelezte a 4700 frtot, csupán a bevételek közé nem irták be. A pénzt még aznap elküldötték a hitelezőknek. A második vádpont szerint Feldmesserék a kiadások között Klein Adolf elárúsító fizetését, noha az 25 forintot kapott, 85-re javították ki. A vádlottak egyhangulag azzal védekeznek, hogy Klein 4 százalékot huzott az üzleti bevételekből és e helyett kapott megállapodás után 85 forintot. Azután 5 hónapra visszamenőleg 85-re javították ki, de jóhiszeműleg. A delután folyamán a szakértők terjesztették elő véleményüket a könyvek vezetésére nézve. A tárgyalást ma folytatják.

A zichyfalvai mandátum.

Petició.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 26.

Legtöbb dolgot a kuriának a zichyfalvi kerület választása ad, melyen gróf Karácsonyi János és Diniel László, mindketten szabadelvűpártiak, álltak egymással szemközt. Az ellenfelek késhegyig menő harcot folytattak s a választás, mely a legdrágább volt az országban, mert a két jelöltnek több mint egy félmillió koronájába került, gróf Karácsonyi győzelmével végződött. A bukott párt petíciójára gróf Karácsonyiék ellenkérvénnyel feleltek s oly sok a két oldalról felhalmozott vád, hogy a kuria Paiss tanácselnök vezetésével, már három napon át tárgyalta e választás eseményeit.

Ez utolsó alkalommal Polónyi Géza választásvédő egy egész napon keresztül beszélt és ma folytatta védelme előterjesztését. Fényes dialektikával támadta a petícióban felhozott vádakot, amelyek szerinte mesterségesen vannak színtelenül felhalmozva feltüntetve. Mert a támadók nem létező tanukra hivatkoznak, megkísérelték a halottcsinálást, valamint a halottak feltámasztását is. Csak nagy lármát csinálni, ez volt a cél. Eközben persze a kérvény összecseréli és keresi az abszolút és relatív érvénytelenítési okokat.

Polónyi beszélt ezután a közjogi per természetéről, azt állítva, hogy a kuriai bíráskodásról szóló törvény vagylagos kérelmet nem ismer. A kérvény feltétlenül elutasítandó. Ezt igazolandó, rátér a petíció egyes vádjaira. Ntt van például a Kuczevics Antal szavazata. Ezt a választót három czimen kifogásolják, amennyiben úgy mutatják be, mint akit nem volt elég megvesztegetni, majd etetni és itatni, de még presszionálni is kellett arra, hogy gróf Karácsonyira szavazzon. Vajjon a három vád melyike igaz? Kifogásolható, hogy nincs megnevezve az sem, aki Kuczevicsot megvesztegette, csak ennyit mond a kérvény: a pénzt gróf Karácsonyi titkárjától kapta. De a grófnak nincsen is titkára. Hosszan időzik ez esetenél, melyben a megvesztegetés Fehér Antal jegyző előtt történt volna s végül felolvassa Fehér nyilatkoza-

tát. Kijelenti ebben, hogy előtte Karácsonyiék senkit meg nem vesztegettek.

Jellemzi a kerületben uralkodott állapotokat, hogy Kanek községben, mint azt védőtársa, dr. Pollák Győző bővebben kifejteni fogja, valóságos lázadás volt. A Dániel-pártiak még a községházát is megostromolták, Karácsonyi hiveinek élete és vagyona egyaránt veszedelemben volt. A lázongást csak úgy sikerült elfojtani, hogy nem is az ottani hatóság, de egyenesen a belügyminiszter intézkedett és gróf Karácsonyi kérelmére karhatalmat, katonaságot rendeltek a járásba.

Utal a Vaszilievics esetére, akit szintén minden uton-módon szerzett volna meg a Karácsonyi párt s akitől Dánielék most nyilatkozatot mutattak be. Hát ő is kapott a jó Vaszilievicstől egy nyilatkozatot s az így szól (olvassa: „Alólírott Dániel urnál vacsoráztam, jó bort ittam és szivart kaptam. A nyilatkozatot, amit aztán neki adtam, részegen iram alá.” Ime, ha csak nyilatkozat kell, azt nem nehéz kapni attól a néptől.

Polónyi a vádak illetően czáfolatával folytatja védőbeszédét.

Határozatot persze ma sem hoznak, mert a másik védő, dr. Pollák Győző nagybecskereki ügyvéd még nem beszélt s utána is még a válaszok következnek.

IRODALOM.

„Versek” irta: Szilágyi Imre. Örömmel látjuk, hogy Debreczenben mindinkább szaporodik a poéták száma, de nekünk együtt természetesen a rossz versek száma is hatásos emelkedést mutat. A helyi poézisnak meg van a maga szent hivatala és nem jó hazafi az, aki nem becsüli meg szülővárosának apró lantosait. Egy újonnan megjelent kötet ébreszti bennünk ezeket a gondolatokat. Teljes elismeréssel adózunk Szilágyi Imrének azért, mert versel, azért is mert olykor szépen tömören mondja el a mondókáját. Egyszer azonban fejtartunk magunknak és ez jó tanács is akarna lenni egyúttal nem csak neki, hanem a többi ifjú költőtársunknak is. Nem az a jó poéta, aki az első száz, kezdetleges munkáját mindjárt könyvalakjában bocsátja világra. Ha minden verselő ember azt tenné. Debreczenben naponta jelennek meg egy-egy verses könyv. Hisszük, hogy Szilágyi Imre pár év múlva kifejeződik és többet fog gyűjteni, kisebb keretben. A verselés egyik főhibáját leljük még nála: nincs benne gondolat. A rimeket összerakja, de az még nem elég az üdvösséghez, mert nem elég ha a mondat rimel, mondani is kell benne valamit. A könyvét mégis élvezettel olvassa az ember és a versek iránt érdeklődőknek figyelmébe is ajánljuk.

SZINHÁZ.

A falu rossza. Ezt a kitűnő népszínművet adták tegnap este a debreczeni színpadon, de az élvezet nagy része a kullisszák mögött maradt, mert nem igen lehetett hallani abban a zivajban, ami a karzatról egész estén át lehangzott. Ugy látszik, a kelleknél több ember szorongott

fenn és az ügyes-bajos dolgaikat ott intézték el, olykor ökölrel is. Az inspeksiós rendőrtisztviselőt, meg a rendőreit pedig elnyelte a föld, pedig a földnek is, nekik is más kötelességük is volna.

A vendégművész Hunyadi mint népszínműnékes lépett fel Göndör Sándor szerepében. Eltekintve attól, hogy rekedten játszott és énekelt, most is csak azt tapasztaltuk, hogy mint magyar paraszt, művészi, átértett játékot produkál. Kállay Lujza asszony játszotta Finom Rózsát az ő ismert fényes tehetségével, utólérhetlen temperamentumával. Énekszámait után zajosan megtapsolták. Szabó Irma mint Feledi Boris aratott szép sikert. A kedves, nagytehetségű színésznő, sajnos, nem sokáig játszik már a debreczeni színpadon. Alig hisszük, hogy utódai az ő szerepkörében csak megközelítőleg is pótolhatnák Szabó Irmát. Lajos szerepében Komjáthy ragyogtatta talentumát. Nagyobb jelenetei élethűek és hatásosak voltak. Takács kisasszony Bárti Teresit játszotta. Jók voltak még Nagy Gyula, Szabados és kitűnő volt Sziklai az öreg Gonosz szerepében. (Sz—i.)

A zsába. Az előjelekből ítélve a ma esti bemutató egyike lesz az idény legsikerültebb ujdonságainak. A szerző a kikapós ferjet, a ki minden elkövetett csinyját egy képzelt hasonmására hárít, bolondosabbnál-bolondosabb helyzetbe sodorja, melyből a nem létező hasonmás segítségével mindig megmenekül. A zsába, ez a kegyetlen romantikus baj, mely a lábát szokta gyötörni, a legkritikusabb helyzetben újra előveszi és a közönség nagy mulatságára egyszer mégis csak kisül a turpisság. A mulatságosnak ígérkező est elé várakozással nézünk.

Katalin. Béli és Fejér operettjére nagy gondal készül a társulat. Az igazgatóság és a főszereplők sokat áldoznak a darab kiállítására, hogy mentől fényesebbé legyenek. F. Kállay Lujza és Komlóssy Emma díszes ruhákat készítettek ez alkalomra, melyek a fővárosi modellek után készültek, mesés összegekbe kerültek. A társulat reméli, hogy a közönség méltányolni fogja áldozatkészüket.

Szigeti József meghalt.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 26.

Nagy gyásza van a magyar nemzeti színeszetnek. Szigeti József, a Nemzeti színház volt tagja, a legnagyobb jellemű színészek egyike, a ki a magyar színmű irodalmat is sok jeles művel gazdagította, ma reggel 80 éves korában meghalt. Egy emberöltőn át szolgálta a magyar művészetet oly tihetséggel és pártját ritkító sikerrel, hogy alig mérkőzhetett vele más. Két muzsa állt bölcsője előtt a mikor született; mindkettőnek kiválasztottja, hivatott papja volt. A színészi és drámaírói pályán országos hírnevet és dicsőséget szerzett magának és a nemzetnek. Népszerűsége még akkor is óriási volt, a mikor az öregség munkaképtelenné tette és vissza kellett vonulnia a színpadtól. A közönség és a pályatársak a legnagyobb tisztelettel,

szeretettel és ragaszkodással viseltettek iránta mindig. Annál fájdalmasabban hat most a halálhíre mindazokra, a kik látták, ismerték és csodáltak.

Az agg művész régebben betegeskedett. A Dohány utca 66. számú házában lakott a második emeleten s nyolcz hete állapota olyan rosra fordult, hogy nemcsak nem hagyhatta el lakását, de az utóbbi napokban már mozdulni sem tudott. Gazdasszonyán kívül leánya Vizvári Gyuláné és unokája Tapolczai Dezsőné ápolták nagy szeretettel az öreg urat, a ki azonban mindinkább erőtlenedett.

A halál ma reggel félnyolcz órakor érte utól. Nem volt mellette senki, amikor utolsót lélegzett. Néhány percczel később jöttek csak övéi, de az agg művész akkor már nem élt.

A temetés iránti intézkedéseket veje Vizvári Gyula teszi meg és — értesüléseink szerint — holnapután kísérik utolsó útjára a Nemzeti Színházból. — A főváros az elhunynak diszsihelyet adományoz.

Életrajzi adatai rövid foglalásban a következők:

Szigeti József született Veszprémben 1822. május 11-én. Szeretete a színészethez még a gyermekévekre vezethető vissza. Tíz éves volt, mikor az oda vetődött Balog István társulatát játszani látta, ez előadás nagy nyomokat hagyott a kis gyermek lelkében. Szülei látva színészi hajlamát, eltil ották a színház látogatásától, miért is sokat szenvedett. Felsőbb iskoláit Pesten végezte, de itt is jobban szerette a színházat mint az egyetem, a verseket és a drámákat, mint a jogot. 1841-ben szülei titalma ellenére színész lett. Legelőször 1841. október 3-án lépett fel Jászberényben a Peleskei nótáriusban, mely fellépése annál is nevezetesebb, mivel négy szerepet kellett játszania, így a kisbíró, az uti komisszáriust, Otheillót és a mexikói völegényt. 1844. Lendvayné közbenjárására Pesten is föllépett, Michel szerepét játszotta Lorenzinóban. E föllépését oly siker koronázta, hogy nyomban a Nemzeti színházhoz szerződötték. Itt azonban az első tíz év alatt alig jutott neki való szerephez, folyton öreg atyákat és érzélgős szerelmeseiket játszottak vele. Színészársai félre ismerték, miáltal sokat szenvedett. — Szigeti mint jellemű színész egyike legjelesebb színészeinknek. 1865. a mai országos magyar királyi színművészeti akadémia (akkor színeszeti tanoda) megalapításakor annak drámai gyakorlati tanárává neveztek ki és ez állását a 80-as évekig megtartotta. 1895. febr. 15. nyugalomba vonult. Szigeti sikereinek hatása alatt mint színműíró is föllépett s főleg az 50-es években termékeny és népszerű színműíró volt, a színész-dráma-íróknak legjelesebbike Szigeti mellett, a kinek a népszínművében ugyszólván versenytársa volt. Első darabjai: „Egy táblalábó a márcziusi napokban” (vigjáték 3 felvonásban, alkalmi darab, 1848.), „Viola” (népszínmű, melyet Eötvös F. lu jegyzője után készített, 1841.), 1856-ban öt darabban lépett fel, úgy mint: „Vén hakkancsos és fia huszár” (népszínmű 3 felvonásban), „Kisérlet” (népszínmű 3 felvonásban), „Jegygyűrű” (népszínmű 3 felvonásban), „Okos bolond” (bohózat 3 felvonásban), „Becsületlenség” (1 felvonásos vigjáték, pályanyertes mű). Ezeket követték: „Szép juhásznő” (népszínmű 3 felvonásban, 1857.), „Szerelmem és örökségem” (vigjáték 2 felvonásban, 1857.), „Falusiak”

Hölgyeim!

Csak egy mellfüző (mieder) teszi csinosná a termetet, de a mellfüzőnek egészségileg is alkalmasnak kell lenni, hogy mindezeket elérjük, óvakodjunk a külföldről beözönlő miedereket vásárolni. A hazai ipart is pártoljuk és pénzt is megtakarítunk, ha szükségletünket **Goldstein Karolina** fűző-gyárában (Debreczen, Főtér 42.) fedezzük. Számítalan szaktekintélytől elismerő levél. Minden egyes darab, minta után készül. Megrendelés minta után vidékről is 6 óra alatt készül.

(vigjáték 3 felvonásban, 1858.), „Szécsi Mária“ (népszínmű 3 felvonásban, 1864.), „Mérget ivott“ (vigjáték 2 felvonásban), „Toldi“ (népszínmű 3 felvonásban, 1871.) Drámai technikáján meglátszik a színpad ismerete, de műveinek költői érzékét is ad egészséges humora, mely inkább vidám; nagy érzéke van a bohózatos elem iránt s népszínműveiben is hajlik e felé. Józsi magyar típusai és sikerült torzképei általános népszerűségnek örvendenek. Érdekes és kedves visszaemlékezéseket és képeket is írt a vidéki magyar színészvilágból. „Egy színész naplója“ címen a magyar tudományos akadémia 1882-ben levelező, a Kisfaludy-társaság 1865-ben tagjává választotta.

UJDONSÁGOK.

* **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság február hó 28-án, pénteken délután pontban fél 4 órakor a városháza nagytermében Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklése alatt ülést tart. Tárgyak: 1. A folyó évi költségvetés egyes tételeinek közgyűlésileg elhatározott átvizsgálása folytán kelt felügyelőbizottsági javaslat; a házipénztári költségvetés némely tételeinek lejjebb szállítása. 2. Egyéb kisebb fontosságú folyó ügyek.

* **Nem emelik a pótdót.** A legutóbbi városi közgyűlésen szó esett arról, hogy fel kell emelni az anélkül is felszaporodott pótdót. A költségvetési tételek között volt ugyanis 77 ezer korona, a mire a bevételek alapján semmi képen sem lehetett fedezetet találni. A városi tanács erre vonatkozó javaslatában tehát ismét a pótdó emelését javasolta. A miniszteri jóváhagyás mellett azonban egy irat, a mely azt tartalmazta, hogy amennyiben lehet, kerülje a közgyűlés a pótdó emelést és inkább úgy segítsen a város a bajon, hogy egyes nem éppen szűk-éves tételeket töröljön, vagy szállítson le minimumra. A közgyűlés tehát azzal a meghagyással adta vissza a költségvetési előirányzatot a tanácsnak, hogy a fedezetlen maradt 77 ezer kor.-nak megfelelő összeget töröljön az egyes tételekből. A felügyelő bizottság ennek a határozatnak megfelelően járt el, amennyiben mintegy 87 ezer koronát törült részint a városi épületek javítására, utcakövezésekre és rendkívüli kiadásokra előirányzott kiadási tételekből. A felügyelő bizottság nagyon dicséretes és a kitörölt tételekből látható, milyen találó törlési javaslatát a pénteken d. u. fél 4 órakor üléselő jog- és pénzügyi bizottság veszi tárgyalás alá és így valószínű, hogy a 77 ezer korona fedezetet nyervén, a pótdó újbóli emelésére nem kerül a sor.

* **A bankkamatláb újabb leszállítása.** A bécsi lapokból olvassuk a következőket: A bankkamatlábunk 3 és fél százalékra való leszállítása e hó első felében nem járt a kívánt eredménnyel, a bankot egyáltalán nem hozta közelebb a nyílt piacához. A jegybank leszámítási üzlete a legutolsó kamatláb leszállítás óta ijjesztő mértékben

csökkent úgy, hogy a jegybank fennállása óta sohasem volt a készlet olyan nagy; mint ez idő szerint, t. i. 444 millió. A kölcsönforgalom még a legkritikusabb időben sem volt olyan csekély, mint most. Ha a pénzpiacra ezek a szomorú viszonyok hamarosan nem változnak, akkor nem marad hátra más, mint a hivatalos kamatlábat 3 százalékra leszállítani.

* **Arvabizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága február hó 28-án d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

* **Mikes emlékünnepe ly.** Az evang. reform. felsőbb leányiskolával kapcsolatos tanítónőképző-intézet önképző társulata a tanári kar és P. Nagy Zoltán ur szíves közreműködésével márczius 2-án, d. u. 5 órakor, az intézet dísztermében Mikes-Emlékünnepélyt rendez. Belépő-díj 1 korona. A tiszta jövedelmet felerészben a Mikes emléké, felerészben a társulat könyvtára javára fordítják. Műsor: 1. Honfidal. Vocelka E. Éneklő az intézeti vegyeskar. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Safrány Lajos, a társulat felügyelő tanára. 3. Emlékezés Mikes Kelemenről. Irta s felolvassa Karácsony Otília igazgatónő. 4. Magyar dalok. Czibalmón előadja Szilágyi Erzsébet, intézeti czibalmontanítónő. 5. Mikes buja. Lévai J. től. Szavalja Hunyady Margit 5. o. növ. 6. Vidd el fecske... Kapi Gy.-tól. Éneklő az intézeti vegyeskar. 7. Rákóczy. Aranyballadája. Szavalja Rickl Margit IV. tk. növendék, a társulat elnöke. 8. Rákóczy Ferencz Rodostóban. Melodráma. Szavalja Grünvald Alice 6. o. növendék. Zongorán kíséri Harsányi Margit III. tk. növ. 9. Szentiványi ezredes leánya. Történet a kurucz világból. Irta és felolvassa Teleky Janka III. tk. növendék. 10. Rákóczy-induló Liszt F. átíratában. Zongorán előadja P. Nagy Zoltán ur.

* **A „Debreczeni Munkás Dalegyelet“** márczius 2-án, vasárnap délután 5 órakor, az egyleti Otthonban (Csapó-u. 33. szám alatt) tartja XII ik évi rendes közgyűlését, melyre az egylet tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az Elnökség. Tárgyak: 1. Jelentés az egylet 1901. évi működéséről. 2. Az 1901. évi zárszámadás, a számvizsgálók jelentésével. 3. 1902. évi költségelőirányzat. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok.

* **A nőegylet ülése.** A debreczeni tótékony nőegylet márczius 2-án délután 3 órakor árva háza nagytermében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elszámolás a vigestéről. 2. Jelentés a szövödparról. 3. Forgó ügyek.

* **Csoda-borju.** A szilágy megyei Girókután, báró Matteucott János uradalmában február 22-én csoda-borju jött a világra. A borjunak két egymás fölött levő orra és három szeme van. A szemek közül egy közvetlenül az orr fölött van, a másik

kettő rendes helynél valamivel hátrább. Mint ilyen esetben szokás, megjegyezzük még, hogy egy a borju, valamint a tehén-mama a körülményekhez képest elég jól érzik magukat.

* **Ujabb adományok az ingyekenyer javára:**

Pányoky Károlyné urnó	10 kor.	— fil.
Bészler Károly ur	5	—
Stern József és Társa kefégyára	10	—
Szabó Kálmán nagykereskedő ur	10	—
Dörre Ferencz ur	1	—
Dr. Bartha Béla ur	4	—
Lölkovits Arthur ékszerész ur	50	—
Debreczen szab. kir. város	200	—
Egy kaszinói társaság	10	—
Dr. Berger Andor ügyvéd ur	10	—
Lichtschein Sámuel ur	10	—
Dr. Széll Kálmán orvos ur	10	—
Gara Alajos ur	10	—
Dr. Szántó Sámuel ur	4	—
Egyasztaltársaság, Komlóssy Miklós ur utján (másod-izben)	10	—
Csanak János ur	10	—
Csanak József ur	10	—

Együtt 314 kor. — fil.

Előzőleg befolyt 217 „ 27 „

Összes bevétel 2491 kor. 27 fil.

Összes kiadás 2257 „ 91 „

Pénztári maradvány 233 kor. 36 fil.

Adományoztak továbbá: N. N. uraszony 12 kiló kenyert (harmadizben), Rozenthál Sándor ur 20 kiló kenyert. Mind ezen adományokat őszinte s hálás köszönettel nyugtázza: Debreczen, 1902 február 26. Varga Károly jegyző, bizottsági pénztárnok.

* **A fodraszok tánczestélye.** A debreczeni önálló fodrásziparosok márczius hó 2-án az Angol királynő vendéglő nagytermében sikerültnek ígérkező tánczestélyt rendeznek. A jegyek jórésze már elkelt és az érdeklődés nagyban mutatkozik városszerte. A rendezőség köl ségeit nem kimélve, remek kiviteiü tánczrenddel lepi meg a hölgyeket. A rendezőség ezuton hívja fel azokat, akik meghívót nem kaptak és igényt tartanak rá, hogy azt a bizottságnál jelentsék be.

* **A ki a maga bírója.** A cserei erdő alatt, Tar József földjén legettette Máté István pásztor a csordát. Napközben fáradtan dőlt le egy fa tövében és elszunnyadt. Egyszerre hatalmas káromkodások ébresztették fel. Hitetlen felugrott és Szabó Istvánt látta feleje közeledni, kezében egy doronggal, melyet fenyegetőleg emelt a pásztor ellen. Egy pillanat alatt tisztában volt vele, miért fenyegetőzik a szomszéd, mert az alatt míg aludt a csorda összegázolta a szomszéd földjét. Szabó erőszakkal zálogba akarta venni a pásztor szürét, a mit az nem engedett. Ezért aztán Szabó véresre verte ez 58 éves Máté Istvánt, ki sérüléseiről orvosi látogatást vétetett fel és panaszt emelt a rendőrségen a brutális Szabó István ellen.

30 kr. EGY LITER Ó-Kadarka

CSANAK JÁNOS terméke.
kapható:
CSANAK JÓZSEF
fűszer, csomaga- és borkereskedés

* **A reklám netovábbja.** Egyik kereskedő eredeti módját találta ki a reklámnak. Az illetőnek nagyszabású üzletében rengeteg gyémánt utánzat ékszere van. Minden egyes darabnak az ára hat márka. A kereskedő a berlini lapokban a következő hirdetést tette közzé:

B-bizonyítandó, hogy a mi gyémánt utánzatainkat senki sem képes megkülönböztetni a valódiaktól, üzletünk három kirakatába a hamis gyémántok közé ötven darab valódi gyémántékszert helyeztünk el. Minden vevőnk szabadon választhat az ékszerek közül. Ha a valódi gyémántot választja, éppen úgy megkapja hat márkáért, mint akár melyik utánzatot!

Elképzelhető, hogy az élelmes ékszerész milyen fényes üzletet csinál azóta nap-nap után.

* **Zeneestély az Angol-királyné szálloda éttermében.** Az angol királynő szálloda éttermében minden szerdán este a Magyar Testvérek zenekara, minden csütörtökön és pénteken este pedig a Rács Károly zenekara tart zeneestélyt.

* **Igyunk szénsavval telített ebesi ártézi forrásvizet, vegytiszta, legjobb, leg-egészségesebb, legüdítőbb ital.** Ládákban házhoz szállítva félliterenként 4 fillér, szénsav nélküli ivóvíz másfél literes üvegenként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piacutóza 7. szám.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnököt operálják.

Budapest, február 26. Széll Kálmán miniszterelnök ma déli 12 óráig nem jelent meg a képviselőházban, ő felségénél kihallgatáson volt és a folyó ügyekről szóló referálása órákat vett igénybe. Széll Kálmán holnap beszél és pénteken vagy szombaton újból operálhatja magát.

Arad új polgármestere.

Arad, február 26. Arad város törvényhatósági bizottsága ma töltötte be választás útján a polgármesteri széket, amely Salacz Gyulának országgyűlési képviselővé választása folytán gazdátlanává vált. Az új polgármester Institoris Kálmán főjegyző lett, kit nagy többséggel választottak meg. Institoris néhány év előtt még az aradi színház baritonistája volt.

Makkai és az aradiak.

Budapest, február 26. Az aradi székely Otthon a következő táviratot intézte Makkai Zsigmond képviselőhöz: „Az aradi székely Otthon március 1-én szombaton este jótékonycélú ünnepélyt rendez, melyre nagyságodat mély tisztelettel meghívjuk. Székely testvéreink szent ügyében kérjük Nagyságodat, mint a székelység egyetlen igaz

képviselőjét, kegyeskedjék ünnepélyünkre lejönni és ezáltal az ünnepély anyagi és erkölcsi sikerét előmozdítva biztosítani. Szent ügyünk támogatását remélik hívei az aradi székelyek.” — Makkai válasza: sajnálatára nem mehet.

Tisza Kálmán beteg.

Budapest, február 26. Tisza Kálmán nagy betegen fekszik budapesti lakásán. Az ősz politikust ismét a régi tüdőbaja kínozza s orvosai rendeletére nem szabad ágyát elhagynia.

Lezáfolt merénylethir.

Budapest, február 26. Bécsben és Berlinben ma hirtelen híre terjedt, hogy Sándor szerb királyt egy gárdistája meggyilkolta. A hír természetesen óriási szenzációt keltett, azonban az egész dolgot hamarosan lezáfolták illetékes helyről, Belgrádból.

Egy örült rémtette.

— Saját tudósítónktól. —

Borzalmas eset tartja izgalomban Brestovác község lakosait. Mint levelezőnk jeleni, Greschl Márton odavaló lakos örületes rohamában a leborzasztóbb módon pusztította el családját. Greschl már hetek óta észlelte buskomorságot, de családja nem igen törődött vele. Tegnapelőtt délelőtt, amikor a felesége a szobában takarított, Greschl egy kötéllel lépett be s azzal hurokot vetett a felesége nyakába és odakötözte a szobagerendához.

E közben három apró gyermeke siránkozni kezdett. Greschl, a mint a feleségét megkötötte, elővette a gyermekeket és egyenként kivitte őket a konyhába s a két kisebbet bedugta a kemenczébe a nagyobbik pedig a 8 éves fiút baltával agyonütötte. A megölt gyermekeket azután levetkőztette a holttestet feldarabolta s a hullarészeket bedobta az udvaron állott sertésvájuba, azután pedig kieresztette a sertéseket az ólból.

Greschl azután felmászott az udvarban lévő eperfára és onnan nézte, mint faliák fel a sertések a hullarészeket. Felesége e közben kiszabadult a kötélhurokból s az ablakon kimászva, elfutott a község házára, ahol elmondta, hogy férje mit művelt. A községi bíró és rendőrök rögtön kimentek a helyszínre s Greschl még ott találták az eperfán, honnan nevetve nézte a sertések habzsolását.

A másik két gyermeket megtalálták a kemenczében, akik ott teljesen megsülték. Greschl a rendőrök bevitték a község házára és egyelőre a községi börtönbe csukták. Estefelé egyik rendőr bement az örült emberhez, aki vizet kért.

A rendőr elment vizért s ezalatt a börtön ajtót nyitva felejtette. Mialatt a rendőr vizért járt, Greschl kijött a börtönből és beugrott a község ház udvarán lévő kutba. Mire a rendőrök észrevették, már nem tudták kimenteni.

Közönség köréből.

A debreczeni osetetefa-vásár.

A csetetefa-vásár ideje elérkezett. Eddig az volt szokásban, hogy csetetefát csak szerdán és szombaton lehetett árulni.

Azt akarom elmondani, hogy ez feje tetejére állított rendszer.

Az ilyen vásár három-négy hétig tart és ez időn belül hatszor-nyolcszor lehet csupán vásárlást, vagy eladást eszközölni. Ez még nem volna baj. De baj az, hogy a ki szerdán nem adja el a csetetefát, szombaton megint kihozza, ha akkor se adja el, szerdán megint kiviszi a vásárba. Szóval, tartja egy hétig s ha akkor vette meg a vevő, hát csalódik benne, mert nem fakad meg. Ha a vásár három-négy hétig minden nap szabad lenne, akkor az eladónak nem kellene hosszú időközökre várni, míg a csetetefát újra vásárba viheti s a vevő se csalódnék.

Talán jó lenne már a régi obskurus divatot levetkőzni s józanabb rendszerrel védelmezni meg az eladó és vevő polgárok érdekét.

Egy sokat csalódott polgár.

INGATLANOK FORGALMA.

Glück Herman és neje veszik a debreczei 2450 sztkvben foglalt 1751 sorsz. házat Weisz Jakab és nejétől 12420 koronáért. Szabó István és neje veszik a debreczei 14 sztkvben foglalt 3242 sorsz. házat kis-korú Szepesi István és társaitól 2600 koronáért. Bajdó Károly és neje veszik a debreczei 3570 sztkvben foglalt Varga kerti szőlőt Bóné Károlytól 1200 koronáért.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

Bogáti Péterné azután mind bizalmasabban beszélgetett az ügyvéddel. Elmondta, hogy férje halála után a fővárosba költözött s mindaddig, míg Jolán tanulmányait bevégezte, fényes, nagyvilági háztartást vitt.

— Igen, sohasem felejttem el — szólott közbe Lánzy Kálmán, — akkor is nagytársaság volt önnéi asszonyom, mikor én előzőr, mint Bogáti Lajosné ügyvédje önnél megjelentem.

— Emlékszem rá... Nagyon jó hírt hozott... Tudtomra adta, hogy a Bogáti vagyon fele az enyém.

— Örömmel vittem a jó hírt.

— De emlékezzék csak vissza ügyvéd ur, hozott ám rossz hírt is.

— Mikor?

— Nos hát akkor, midőn én a vagyon másik feléért is pert indítottam Bogáti Lajosné ellen. Ismeretségünk ideje alatt, mikor én több ízben kifejeztem ön előtt, hogy jobb szerettem volna, ha a vagyonnak azt a részét kapom meg, amelylyel ez a kastély is jár, ön lepett meg azzal a kellemes hírral, hogy igazság szerint a vagyon másik része is az enyém.

— Emlékszem!

— Ön érvelt előttem. Ön hangsúlyozta, hogy mint a Bogáti Lajosné ügyvédje, jól ismeri a családi iratokat s ezek alapján állíthatja hogy a vagyon egészen engem illet meg. Ön volt az, aki a per alapját képező titkot elárulta nekem. Ön bizonyította be okirattal előttem, hogy Bogáti Lajos törvénytelen gyermek s mint ilyen jogtalanul bitorolta életében is a vagyont, a halála után pedig még kevésbé sem illetheti meg az ő özvegyét.

— Ugy van! De hát ebben én semmi rossz hirt sem látok.

— Nos hát az esett nekem rosszul, hogy ön, aki amaz okiratot átadta nekem, ön, a ki a titkot felfedte előttem, ön mégis megmaradt a Bogáti Lajosné ügyvédjének.

— Asszonyom! Lássá ön méltatlan. Hiszen én éppen azért maradtam meg a Bogáti ügyvédjének, mert nem akartam, hogy más évről-évre buzza a pert. Én tudtam, hogy hiábavaló az ön joga ellen küzdeni s igazságosan két jó célt szolgáltam. Önnek asszonyom hamarosan szüksége volt a birtok eme másik részére is; megkapta. Ez volt az egyik cél. A másik pedig az, hogy Bogáti Lajosnének ne okozzak minél több s minél nagyobb költséget.

— Igazsága van önnek ügyvéd ur. Szavai meggyőzőek. Én csak hálával tartozom önnek és legyen róla meggyőződve, keresni fogom az alkalmat, hogy ezt a hálát leróvjam.

Lánczy Kálmán érkezettnek látta az időt arra, hogy nyilatkozzék. Amit tett, mindent azért tett, mert szerette a szép özvegyet s leghőbb vágya volt, hogy feleségévé tegye. Ránézve csak az lenne a hála, ha a szép asszony kezét elnyerné, az lenne a boldogság, ha ezt a célját elérhetné.

(Folyt. köv.)

A tenger fia.

— Regény. —

Írta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

Szebenyei József.

Végig borsódzott a hátán, mikor érezte, hogy a keze érintésére mint engedelmességek a hajó, mint dagad a fővitorla és humbalózik ide-oda a kék égbolt alatt. Csodás, nagyszerű dolog volt az, noha Diskó azt mondta, hogy eltörne egy kígyó deréka is, ha követni akarna a hajó csúcsakkos menetét. Egyszer azonban egy ellen-vitorla — sz-rencsére öreg volt — amint a széllel haladtak lefelé, egyenesen tempóba tört el derékon. Az első árbocz nagyot recsenvedt oldalra és az előszigony neki esett az ellen-vitorlának, nagyokat hasítva rajta, de ez természetesen nem eshetett le, mert a fővitorla állt előtte. Igen óvatosan, és retentő hangtalanul leszedték a töredéket és Harvey a következő pár napot azzal töltötte, hogy megtanulja a tüt és a fonalat használni. Dan tele volt örömmel, mert — ugymond — vele is ugyanaz történt, mikor kormányozni tanult, kora ifjúságában.

Harvey, — mint a finék általában — utánozta az embereket és lassan-lassan eltanulta Diskó különös gugolását a kerék-nél, Long Jack balkézi dobását, mikor a horgokat kivetették. Manuel félvállas, de hasznos evezését és Tom Platt jelentőségteles Ohio-beli lépkedését a földszízen.

— Gyönyörűség nézni, hogy bele tanul a gyerek, szót egy izben Long Jack, amikor Harvey — horgony köteleket vizsgáltatta egy sűrű ködös napon. Fogadni mernék a fizetésében meg a részemben, hogy csak színlelés az egész nála, de azért azt hiszi, hogy fene egy bátor tengerész ő kelme. Nézzétek a piczi kis hátát, hogy hordja.

— Így kezdjük mindnyájan, mondta Tom Platt. A fiúk olyanok mind és addig-addig áltatják magukat, hogy ők már férfiak, míg végre azokká lesznek. Onamit az egész élet. Én úgy tettem az öreg Ohión, ezt tudom. Mikor először őrt álltam — kikötő óráján — különbnek éreztem magam mint Farragut. Dan is tele van az ilyenfajta dolgokkal. Aztán lenézett a lejáráson s a kabinban ülő Diskóhoz szólt: Azt

tartom ez — egyszer tévedtél a föltevésedben öreg. Mi a Rómának mondtad, hogy ez a kölyök bolond?

— Az volt, felelt Diskó. Bolond volt mint egy örült, mikor kihúztuk; de azt mondom azóta kitisztult. Én gyógyítottam ki.

— Jól beszél a gyerek, szót Tom Platt. A múlt éjjel egy vele egykorú kölyökről beszélt, aki maga hajítja a négyves fogatját, — négy ponyval — föl és le Tolledóban. Azt is mondta, hogy az vacsorákat adott egy egész csorda olyan kölyöknek, mint maga is Csupa ilyen tündér meséket mond, de csuda szépek. Tud igen sokat.

— Folyt. köv. —

SZINLAP.

Ma csütörtökön, „C“ bérletben, ujdonságul először:

A Z S Á B A.

Bohózat 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Barisard Anatole, gyáros	—	Komjáthy.
Colette, a felesége	—	Takács M.
Leclapierné, Barisard anyósa	—	Breznay.
Marczinelle, orvos	—	Szi lay.
Suzanne, a felesége	—	Fái Flóra

Holnap pénteken, „A“ bérletben, másodsor:

A Z S Á B A.

Bohózat 3 felvonásban.

Rosenthal Dániel

gőzmalmában őrlés:

Buza, rozs és kétszeres, ingyen rostálva, pitléltetve vagy simára őrlve

legjutányosabb árban.

Árpa, és tengeri-darálás 50 fillér, m. m.-kent. Legjobb minőségű kétszeres és szitált buza-lisztek, tengeri, árpa, dara, korpa eladás a malomban, hol kicsinyben is a legolcsóbb árakat számítanak.

Dijmentesen üzemben tartva van az loajmalom, az őrlető közönségnek.

884/1902 tk.

II.

Póthirdetmény.

A h.-bösszörményi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Lichtenstein testvérek budapesti bej. kereskedő cég végrehajtónak Goldstein Péter és neje Horowitz Maria hadházi lakos végrehajtást szenvedők elleni 300 korona s járuléka iránti végrehajtási ügyében 13419/901. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a h.-hadházi 3800 sz. tkvi, 1264 hrsz. (mely hrsz. az átalakítás folytán 1765 új számot nyert) részletre 2036 kor. kikiáltási árban 1902. évi márcz. hó 4-ik napjának délelőtti órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t.-cz. 167 paragrafusa alapján Áron Miksa debreczeni lakos végrehajtató érdekében is 102 kor. tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt H.-Bösszörmény, 1902. évi február 20. napján.

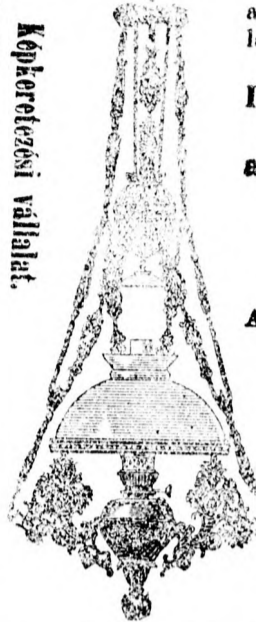
A h.-bösszörményi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Morva királyi aljbíró.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

Köpherezési vállalat.

ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett Ditmár, Brünner és hazai gyártmányu asztali és függő

lámpákat,

Astral- Meteor-, Apolló-, Csoda-, nap-, villám-, petróleum- és szesz Auergáz égőkkel Ugyasintén porcellán és angol fanyogéltkező-, tea-, kávé-, moeca- és mosdó, valamint mindennemű asztali, coganar és liqueurös öve készleteket, majolica bronz és china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsanteljesítettnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál

Kossuth-utczában 11 szem alatt a Zador-féle házban

Május elsőre kiadók.

1) A Kontsek Géza előb Gaszner Károly-féle nagy fűszerüzlet-helyiség.

2) A 2-ik udvarban egy udvari akás, 2 szoba, előszoba, konyha és tartozéka.

3) A 2-ik udvarban külön bejáratu 2 szoba és tartozéka.

4) Egy pinzelakás-szoba és konyha.

Ertekezhetni: a tulajdonossal.

Köhögés ellen legjobb a kelemen mes izü **Kaiser-féle MELL-BONBON**, amiről 2740 hitelle-bizonyítvány tanuskodik Bizs s hatáson köhögés hurut rekedtség s elnyálkásodás ellen. Felülmul bármely hasonló készitményt 1 csomag ára 20 és 40 fillér.

Írógép és Mimeograph

sokszorosító készülékekhez állandó raktár minden hozzávaló kellőkek, u. m. festék-szalag, Carbonpapir, Yostkerék stb. gyári áron

Pongrácz Géza

papirraktárában Debreczen.

Lukács Emil dr.

ügyvédi irodáját

Debreczenben, Piacz-utca 38 sz. (Schäffer-ház) a posta mellett

m e g n y í t o t a.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Tölgyfa szőlőkarok

kaphatók 4, 5, 6, 7 suk hosszú Hegedűs Emil tűzifafaktárában. Arany-János-u. 16.

Egy jókarban levő pedálos czimbalom jutányosan eladó Szejhő Jenőnél. Varga-utca 24.

Kiadó 3 udvari szoba mellékhelyiségekkel. Hunyadi utca 10 szám.

Eladó 4000 frtért egy cserepes ház üzlettel, istállóval, földjével. Jövedelmez 430 frtot. Tulajdonos Salétrom u. 2.

Esztergapad jó karban levő eladó, Csapó-utca 33 szám.

Francia nyelvtanító, vagy tanító kerestetik. Leveleket „Francia” czímen a kiadóhivatalban kérek.

Négy szobából álló utcai lakás kiadó májusra Csokonai utca 13.

Eladó ház. Debreczenben, a Hatvan-utca elején, piacához közel eső 8-ik sorszámú - 415 ööl területű - házastelek kedvező feltételek mellett. Eladó. Értekezhetni lehet Hódy Bélánál egyháztér, 17. szám alatt. Debreczenben.

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba, elő- és fürdő-szobával több mellék helyiség, jó vizű vízvezeték és gázbevezető azonnal kiadó. Széchenyi-utca 42.

Hat szobás és mellékhelyiségekből álló utcai lakás. Május 1-től kiadó. Darabok u. 20 szám.

Legjobb kerti bort tessék megkóstolni. Hunyadi utca 28. sz. Fögel Ferencz.

Eladó fűszerüzlet napi 30 40 korona bevétel mellett. Csapó-kert I. járás 65. szám.

Pénzkölcsönöket gyorsan eszközölök. Rácz Béla bank biz. irodája Debreczen, Hunyadi-utca 19. (volt Kisvárad-Vasut-utca.)

Keresek mindenestre már áprilisi óra 3 4 szobából, előszoba és mellékhelyiségekből álló uri lakást lehetőleg a főtér közelében és utcai-lakás legyen. Czim a kiadóban.

Kiadó lakás 3 szoba mellékhelyiségekkel vízvezetékkel Szentanna 29 szám alatt. Május 1-ro.

Eladó ház. Csillag-utca 76. szám teljesen új épület, mely áll 2 utcai, 1 előszoba, konyha, kamara és pinczehelyiségből, továbbá 2 udvari szoba, konyha, kamara és 4 fűskamara s egy ujonnan készült téglakut. Évi jövedelem 300 frt, eladási ár 3600 frt. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glase-kezttyük tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia utca 37. sz.

Ermelléki kitünő

RIZLING-BOR

1 liter 32 kr.

budai sashegyi, egri villányi, szegszárdi, ménesi veres borok, tokaji asszu, szamorodni. Rusati és mindenféle külföldi borok nagy választékban kaphatók:

Váray József kereskedésében,

Piacz-utca, Városi-bérbház.

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep.

Az ásványfürdők helyiségében a nap minden órájában orvosi utasítás és felügyelet mellett készítenek mindenféle speciális gyógyfürdők, u. m.

Mór-vasláp fürdő (kettős kádban ára 1 frt 50 kr.)

Jódos—vasas- és fenýő ára 1 frt.

Sós-fürdők ára 80 kr.

Valódi Pöstyéni kénes iszap-fürdők ára 1 frt.

A fürdőbérlok.

Tudatom, hogy az összes

disztárgyakat

melyek menyasszonyi, névnap ajándékoknak igen alkalmasak, = gyári áron = árusítom ki.

Tisztelettel:

Ifj. Pájer József

üveg-, porcellán-üzlete.

1000 db. 4 kor. 1000 db. 4 kor.

Sima szőlővessző-eladás!

Nagyobb mennyiségű, egészséges, fajtiszta, sima szőlővesszők, egymint: Ezerjó, Olasz-rizling, Kadarka, Kövidinka, Mézes-
fehér, Mustos-fehér, Veltelini, Tramini, fehér, piros Chasselas 1000 drb.-ként 4 kor.-ért kapható

a Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet szőlőtelepén. DEBRECZEN.

Vidéki megrendeléseknél, csomagolás, vasutra szállítás 1 korona.

Magkereskedésemet

új helyiségemben, Kossuth-u. 7. a régi szolid alapokon tetemesen kibővítettem s azt úgy gazdasági mint konyhakertű és virágmagokkal gazdagon felszereltem. Saját érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélékben fedezné, — ha megtekinti magraktárait s meggyőződést szerez czégem kiváló szállítóképességéről. Mintákkal és új nagy képes árjegyzekkel szívesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése,
előbb GASZNER KÁROLY.

Az általában leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára Debreczenben (Tisza palota)

